

Kaupunkisuunnittelulautakunta 27.10.2021 § 164

§ 164

Ämmässuon tuulivoimala, asemakaavan muutosehdotuksen hyväksyminen nähtäville (MRA 27 §), alue 640102, 91. kaupunginosa Ämmässuo

Valmistelijat / lisätiedot:
Nuotio Johanna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelujohtaja Hokkanen Torsti

Kaupunkisuunnittelulautakunta

1
yhtyy vastineisiin, jotka ilmenevät asian liitteistä. Mielipiteet on annettu Ämmässuon tuulivoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavan valmisteluaineistosta, alue 640102,

2
hyväksyy MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 27.10.2021 päivätyn Ämmässuon tuulivoimala -Käringmossens vindkraftverk asemakaavan muutosehdotuksen, piirustusnumero 7403, 91. kaupunginosassa Ämmässuo, alue 640102,

3
pyytää asemakaavan muutosehdotuksesta tarvittavat lausunnot sekä toimialojen kannanotot.

Käsittely

Keskustelun aikana Nevanlinna Kemppi-Virtasen kannattamana ehdotti asian jättämistä pöydälle lautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöytäsehdotus hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

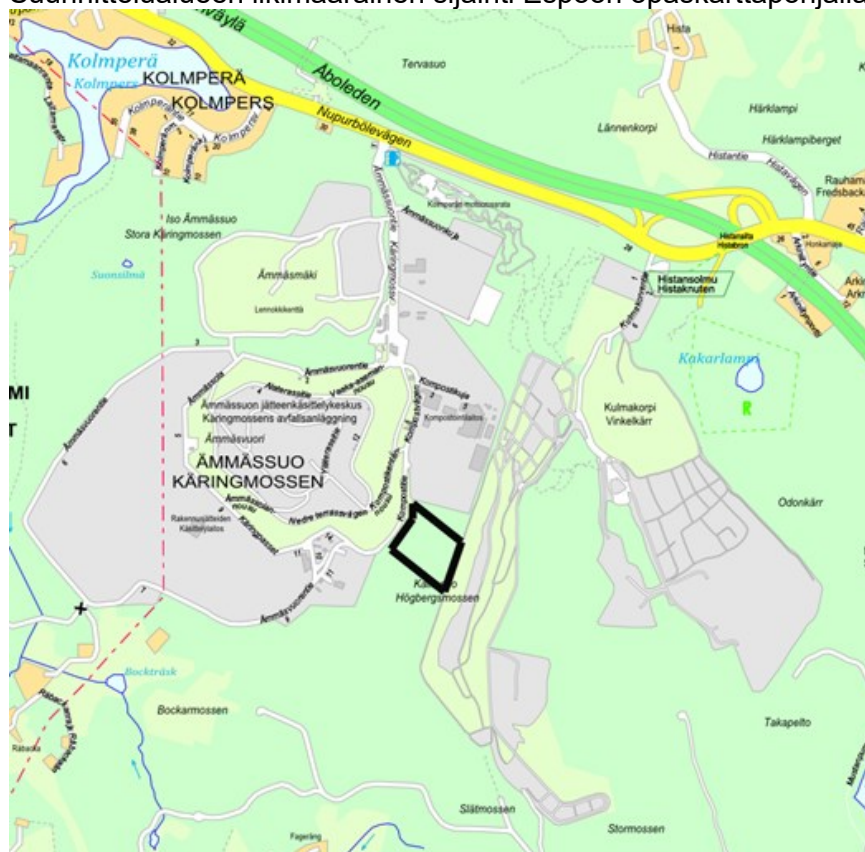
Kaupunkisuunnittelulautakunta
päättyi yksimielisesti jättää asian pöydälle lautakunnan seuraavaan 10.11.2021 pidettävään kokoukseen.

Selostus

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa yhden tuulivoimalan rakentaminen Ämmässuon alueelle. Tuulivoimalan avulla tuotetaan kestävä kehityksen mukaista energiaa pääasiassa Ämmässuon alueen toiminnoille sekä valtakunnan verkkoon. Tuulivoimalalla tuotettava energia tukee myös Espoon kaupungin ilmasto- ja kestävyystavoitteita lisäämällä uusiutuvan energian hyödyntämistä ja käyttöä.

Rakennusoikeuden määrään ei tule muutosta kaavam muutoksen myötä.

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti Espoon opaskarttapohjalla:

Ämmässuon tuulivoimala - Käringmossens vindkraftverk, asemakaavan muutosehdotus, piirustusnumero 7403, käsittää osan korttelia 91001, 91. kaupunginosassa Ämmässuo, alue 640102.

Aloite ja vireilletulo

Aloite asemakaavan laatimiseksi on tullut alueen maanomistajalta. Kaavan vireilletulosta on tiedotettu 3.2.2021.

Alueen nykytila

Ämmässuon ja Kulmakorven alue on vahvasti ihmisen toiminnan muokkaama ympäristö, johon keskittyy suuri osa Helsingin seudun jäte, kierrätys- ja maa-ainestoinnista. Ämmässuon alue kattaa reilun neljän neliökilometrin laajuisen aluekokonaisuuden, jolle eri toiminnot sijoittuvat. Alueella on muun muassa maanläjitystä, jätteenkäsittelyä, louhintaa ja murskausta, kompostointilaitos, Sortti-asema, kaasuvoimala, erilaisia sijoitusalueita sekä vanhoja kaatopaikka-alueita.

Suunnittelualueena on Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen hyötykäyttökenttä, jossa on puhtaan puun, risujen ja kantojen vastaanotto- ja käsittelykenttä. Suunnittelualue käsittää tontin 6 korttelissa 91001.

Suunnittelualueesta etelään ja lounaaseen sijaitsee haja-asutusta, ja lähin taajama-asutus sijaitsee suunnitellusta tuulivoimalan sijainnista noin kahden kilometrin etäisyydellä luoteessa (Laitamaa ja Kolmperä) ja noin kolmen kilometrin etäisyydellä idässä (Nupuri). Suuremmat asutuskeskittymät (Muurala ja Kauklahti) sijaitsevat noin viiden kilometrin

etäisyydellä kaakossa. Kirkkonummen Veikkolaan suunnittelualueelta on matkaa noin kuusi kilometriä.

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse tunnettuja arvokkaita maisema-alueita, merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai muinaisjäännöksiä johtuen Ämmässuon alueen ympäristön ja toimintojen laadusta. Suunnitellun tuulivoimalan lähiympäristössä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön alueet sijaitsevat noin kolmen kilometrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalasta (Espoonkartano ja Oitbackan kartano).

Voimassa oleva maakuntakaava-, yleiskaava- ja asemakaavatilanne

Maakuntakaava

Voimassa olevat:

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi 25.8.2020 kolmella eri päätöksellä Uusimaa-kaavan 2050. Helsingin hallinto-oikeus kielsi välipäätöksellään 22.1.2021 valtuuston hyväksymispäätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella.

24.9.2021 Uusimaa-kaava 2050 tuli pääosin voimaan eli niiltä osin kuin valitukset hylättiin hallinto-oikeudessa. Aiemmistä maakuntakaavoista jäi voimaan Natura 2000 -alueisiin ja luonnonsuojelualueisiin liittyviä merkintöjä. Lisäksi hallinto-oikeus kumosi Uusimaa-kaavan kaavamääräyksestä osan, joka koski vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajoja muualla kuin pääkaupunkiseudulla sijaitsevilla taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeillä. 4. vaihemaakuntakaavasta jäi voimaan kaavan tuulivoimaratkaisu.

Suunnittelualue on Uusimaa 2050 -kaavassa osoitettu kiertotalouden ja jätehuollon alueeksi. Alueen läheisyyteen on osoitettu 110 kV:n voimajohto sekä 110 kV:n voimajohdon ohjeellinen linjaus. Suunnittelualueen koillispuolelle on osoitettu lisäksi tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue ja eteläpuolelle viheryhteistarve.

Ote Uusimaa 2050 -kaavasta, johon suunnittelualueen likimääräinen sijainti on merkitty punaisella ympyrällä:

Yleiskaava

Voimassa olevat:

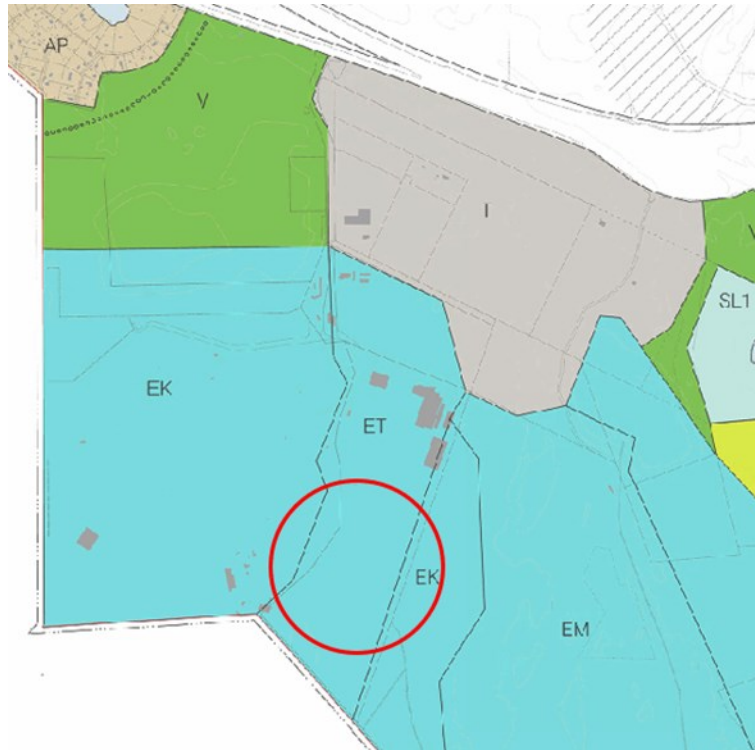
Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I

Kaava-alue käsittää pääosan kahdesta pohjoisimmasta suuralueesta.

Kaava sai lainvoiman vuonna 1997.

Suunnittelualue on voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloja ja laitteita varten. Merkintä ei salli jätteenpolttolaitoksen sijoitusta. Aluevaraus sisältää tarvittavat suoja-alueet.

Ote epävirallisesta Espoon yleiskaavayhdistelmästä, johon suunnittelualueen sijainti on merkitty punaisella ympyrällä:

Vireillä olevat:

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava

Valtuusto hyväksyi pohjois- ja keskiosien yleiskaavan osittain 7.6.2021.

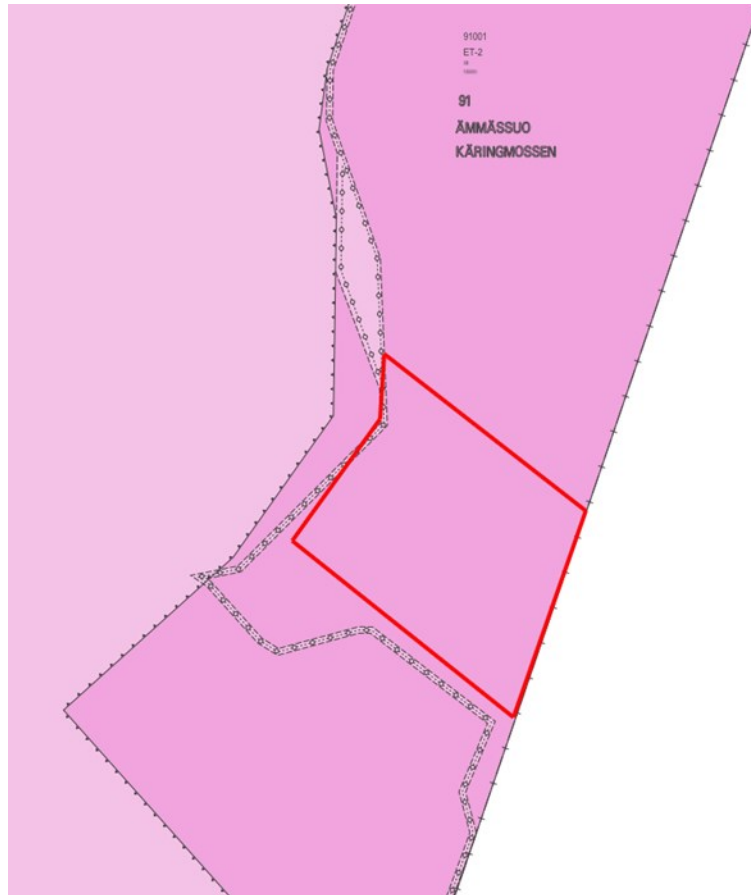
Uudenmaan ELY-keskus teki oikaisukehotuksen valtuuston hyväksymispäätöksestä. Valtuusto tekee yleiskaavasta uuden päätöksen 8.1.2022 mennessä. Valtuusto voi pitää yleiskaavapäätöksen ennallaan, muuttaa tai kumota sen. Mikäli valtuusto ei päästä asiasta, yleiskaavapäätös raukeaa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä yleiskaavassa suunnittelualue on yhdyskuntateknisen huollon aluetta (ET). Alueen toimintojen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristöhaittojen torjuntaan, ja toiminnan kehittämisessä tulee ottaa huomioon kaavassa osoitettu ympäröivä maankäyttö. Ämmässuon alue on tarkoitettu ensisijaisesti jätteenkäsittelyn, kiertotalouden ja energiatuotannon alueeksi.

Asemakaava

Alueella on voimassa Ämmässuo 640100 -asemakaava (lainvoimainen 18.6.2008). Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualue on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET-2). Alueelle rakennettavissa jätehuoltoa palvelevissa rakennuksissa ja laitoksissa on käytettävä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa. Suunnittelualueella sijaitsee ohjeellinen johtoa varten varattu alueen osa. Suurin sallittu kerrosluku on kolme.

Ote voimassa olevasta asemakaavasta, johon suunnittelualue on merkitty punaisella rajauksella:

Viranomaisneuvottelu

Kaavasta on käyty MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 20.11.2020.

Osallistuminen ja vuorovaikutus (MRA 30 §)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut 25.1.2021. Osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä valmisteluaineistosta 9.3.2021 mennessä. Mielipiteitä saatiin 12 kappaletta. Niistä kymmenen on yksityishenkilöiden jättämiä, yksi Nuuksio-seuralta ja yksi on Helsingin Seudun Lintutieteellisen Yhdistyksen Tringa ry:n jättämä. Eräs mielipiteen jättäjä lähetti mielipiteensä uudestaan korjattuna. Mielipiteiden kokonaismäärään kyseisen mielipiteen jättäjä on laskettu tästä syystä vain kerran.

Mielipiteet ovat pääasiassa vastustavia. Mielipiteissä esiin nousseita teemoja ovat muun muassa melu, terveydelliset seikat, sijainti, yhteisvaikutusten arviointi, luontovaikutukset ja välke. Lisäksi esille nostettiin asukkaiden kuuleminen, taloudelliset seikat, eturistiriita kaupungin, HSY:n ja kuntalaisten välillä, alueen muut toiminnot ja niiden aiheuttama rasitus sekä energiamuodon valinta ja siitä saatava hyöty. Eräässä mielipiteessä todetaan, että mikäli hanke jatkuu, tullaan siitä valittamaan. Eräs mielipiteen jättäjä toimitti kattavan listauksen erilaisista tutkimuksista ja raporteista, joita tuulivoimaloista ja niiden vaikutuksista on laadittu. Sama mielipiteen jättäjä vei mielipiteensä tiedoksi myös kaupunginjohtajalle ja silloisen kaupunginhallituksen puheenjohtajalle.

Eräässä mielipiteessä todetaan, että pyrkimys kestävän kehityksen mukaiseen energian tuottamiseen uusiutuvan tuulivoiman avulla on

järkevä, kannatettava ja Espoon hiilineutraaliustavoitteen mukainen tavoite. Hankkeeseen liittyy kuitenkin huolia ja haasteita.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan liittyen järjestettiin asukastilaisuus 11.2.2021. Tilaisuudessa esille nousseet asiat olivat pitkälti samoja, joita mielipiteissäkin oli.

Tuulivoimalasta aiheutuvasta melusta sekä voimalan kokonaiskorkeudesta ja sijainnista määrätään kaavamääräyksiin. Kaavasta laadittujen selvitysten perusteella hankkeen vaikutukset on todettu vähäisiksi.

Asemakaavan muutosehdotus

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan yhden tuulivoimalan rakentaminen Ämmässuolle. Kaava-alueen pinta-ala on noin 4,97 hehtaaria. Kokonaisrakennusoikeus on 5 000 k-m², eli aluetehokkuus on noin $ea = 0,10$. Rakennusoikeuteen ei tule muutoksia kaavamuutoksen myötä.

Koko suunnittelualue on osoitettu energiahuollon korttelialueeksi tuulivoimalaa varten (EN-1). Tuulivoimalan tulee sijoittua kokonaisuudessaan alueen sisäpuolelle. Alueelle saa lisäksi sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Korkein sallittu kerrosluku on kolme. Kerroslukumääräys ei koske tuulivoimalaa. Alueelle saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi tuulivoimalan vaatimat muuntamotilat.

Korttelialueelle on osoitettu alueen osa, jolle saa sijoittaa yhden tuulivoimalan (tv). Voimalan kokonaiskorkeus saa olla enintään 267 metriä merenpinnasta (eli 203 m maanpinnasta). Korkeusmääräyksessä käytetään korkeutta merenpinnasta, sillä se on yksiselitteinen, maanpinnan korkeutta voi muokata.

Tuulivoimalan alue on osoitettu suunnittelualueen läntiselle puolelle, jotta voimalan etäisyys Carunan tulevasta 110 kV:n ilmajohtosta on 100 metriä, joka on Carunan kanssa neuvoteltu suojaetäisyys. Korttelialueelle on osoitettu lisäksi voimajohtoon alue tulevaa 110 kV:n voimajohtoa varten. Korttelin luoteisreunaan on osoitettu johtoalueet oleville maanalaisille johdoille.

Tuulivoimalaa koskevissa määräyksissä käsitellään lentoestelupaa, ulko- ja sisämelua sekä voimalan käytön jälkeistä purkamista. Kaavassa määrätään lisäksi hulevesien käsittelystä. Kaavassa ei määrätä erikseen tuulivoimalan ulkonäöstä, sillä siitä määrätään lentoesteluvassa.

Ympäristöselvitys ja yhteisvaikutusten arviointi

Asemakaavamuutoksen kaava-alue on suhteellisen pieni, mutta muutoksen vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Tuulivoimalan vaikutuksista on laadittu ympäristöselvitys (Ramboll, 2020), jonka tuloksia vielä tarkennettiin, täydennettiin ja päivitettiin tuulivoimalan yhteisvaikutusten arvioinnissa (Ramboll, 2021). Yhteisvaikutusten arvioinnissa arvioitiin tuulivoimalan vaikutuksia yhdessä alueen muiden toimintojen vaikutusten kanssa. Arvioinnissa käytiin läpi siis sekä tuulivoimalasta aiheutuvia vaikutuksia sekä sitä, miten ne yhdistyvät muihin Ämmässuon alueen toiminnoista johtuviin vaikutuksiin.

Yhteisvaikutusten arvioinnin eräs keskeinen osa-alue on hankkeen sosiaaliset ja terveydelliset vaikutukset ihmisiin. Muita keskeisiä arvioituja vaikutuksia ovat maisema- ja kulttuuriympäristövaikutukset, maankäyttöön kohdistuvat vaikutukset sekä vaikutukset luonnonympäristöön. Arviointityössä huomioitiin myös tuulivoimalan mahdolliset riskit ja poikkeustilanteet. Tuulivoimalasta aiheutuvat vaikutukset kaikkiin osa-alueisiin arvioitiin vähäisiksi.

Sopimusneuvottelut

Tonttiyksikkö on ilmoittanut, ettei asemakaavan muutokseen liity maankäyttösopimusta.

Perittävät maksut

Hakija on maksanut 15.2.2021 asemakaavan muutoksen kustannuksista 60 % ja kuulutuskustannuksista 2/3.

Hyväksyminen

Maankäyttö- ja rakennuslain 52 §:n mukaan asemakaavan muutoksen hyväksyy valtuusto.

Jatkokäsittely

- Ote: hakija
- Espoon kaupunkitekniiikan keskus, kannanottopyyntö
- Espoon ympäristökeskus, kannanottopyyntö
- Espoon ympäristöterveys, kannanottopyyntö
- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, kannanottopyyntö
- Uudenmaan ELY-keskus, lausuntopyyntö
- Uudenmaan liitto, lausuntopyyntö
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, lausuntopyyntö
- Caruna Oy, lausuntopyyntö
- Fortum Oyj, lausuntopyyntö
- Finavia Oyj, lausuntopyyntö
- Digita Oy, lausuntopyyntö
- Puolustusvoimat, lausuntopyyntö
- TUKES, lausuntopyyntö
- Traficom, lausuntopyyntö
- Väylä, lausuntopyyntö
- Kirkkonummen kunta, lausuntopyyntö
- Kuulutus ja tiedotekirjeet

Liitteet

- 1 Ämmässuon tuulivoimala, mielipiteiden yhteenveto ja vastineet
- 2 Ämmässuon tuulivoimala, lausuntojen sekä kannanottojen lyhennelmät ja vastineet

Oheismateriaali

- Ei julkaista, Ämmässuon tuulivoimala, mielipiteiden jättäjien yhteystiedot
- Ämmässuon tuulivoimala, kaavakartta ja kaavamääräykset
- Ämmässuon tuulivoimala, havainnekuvat